

*І.Г. Кисіль, здобувач вищої освіти СВО «Магістр»,
Д.В. Дячков, к.е.н., доцент
Полтавська державна аграрна академія*

СУТНІСТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ РИЗИКУ ПІДПРИЄМСТВА

Здійснення підприємницької діяльності завжди пов'язане з невизначеністю ситуації, мінливості економічного середовища, що, в свою чергу, впливає на отримання очікуваного кінцевого результату. Втілення в життя основного принципу підприємницької діяльності – прагнення до отримання якомога більшого прибутку – обмежується можливістю понести збитки. Дане протиріччя і призводить до появи поняття ризику.

Проте, однозначного розуміння сутності ризику немає, оскільки поняття ризику використовується в цілому ряді наук. Дослідження, присвячені аналізу ризику можна знайти в літературі з правових питань, психології, медицини, філософії. Таке різноманіття напрямків дослідження ризику пояснюється багатоаспектністю цього явища.

Вітчизняні та зарубіжні дослідники дають ряд визначень ризику, а саме:

- потенційна, чисельно вимірنا можливість втрати;
- ймовірність виникнення втрат, збитків, недонадходжень планованих доходів, прибутку;
- невизначеність фінансових результатів в майбутньому;
- ступінь невизначеності отримання майбутніх чистих доходів;
- вартісне вираження імовірнісної події, що призводить до втрат;
- шанс несприятливого результату, небезпека, загроза втрат і пошкоджень;
- ймовірність втрати цінностей (фінансових, матеріальних, товарних ресурсів) в результаті діяльності, якщо обстановка та умови проведення її будуть змінюватися в напрямку, відмінному від передбаченого планами і розрахунками;
- діяльність, що здійснюється в сподіванні на вдалий результат;

– ймовірність помилки або успіху того чи іншого вибору, в ситуації з декількома альтернативами;

– ймовірність відхилення від запланованого результату при реалізації прийнятого рішення, яке може статися через вплив будь-яких подій (причин ризиків), настання яких неможливо визначити заздалегідь зі 100%-вою точністю [1].

Однак економічна наука вважає офіційними три підходи до розуміння ризику.

По-перше, в масовій свідомості ризик постає у вигляді можливої невдачі, небезпеки, матеріальних та інших втрат, які можуть настати в результаті втілення в життя обраного рішення.

По-друге, ризик розуміється як «образ дій в неясній, невизначеній обстановці» або як «ситуативна характеристика діяльності, її результату та можливих несприятливих наслідків у випадку невдачі».

Третій підхід до розуміння ризику пропонується американським економістом Френком Найтом, який визначає ризик як можливість позитивного (шанс) і негативного (збиток) відхилення в процесі діяльності від очікуваних значень [2].

Слід враховувати, що ризик супроводжує всі процеси, які відбуваються на підприємстві, незалежно від того, чи є вони активними чи пасивними. Таким чином, характеризується ще одна властивість ризику – приналежність його до будь-якої діяльності. Якщо підприємство планує реалізувати проект, то воно схильне до інвестиційних, ринкових ризиків; якщо ж підприємство не здійснює ніяких дій, то воно знову-таки, несе ризики: ризик неодолимого прибутку, соціальні ризики, ринкові ризики тощо.

Список використаних джерел:

1. Старостіна А. О. Ризик-менеджмент: теорія та практика: [навч. посіб.] / А. О. Старостіна, В. А. Кравченко. – К.: ІВЦ «Видавництво «Політехніка», 2004. – 200 с.

2. Найт Ф. Понятие риска и неопределенности / Ф. Найт // Альманах THESIS. – 1994. – № 5. – С. 12-28.